

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Orange Moldova”
Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Corneliu Pascari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă
„Orange Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva lui Serghei Coblov cu privire la
încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care
s-a restituit cererea de apel depusă de Întreprinderea Mixtă „Orange Moldova”
Societate pe Acțiuni,

c o n s t a t ă :

La 29 iulie 2019, ÎM „Orange Moldova” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Serghei Coblov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor
de judecată.

ÎM „Orange Moldova” SA a solicitat încasarea din contul lui Serghei Coblov
a datoriei în sumă de 3933,30 lei, a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de
1000 lei și a taxei de stat în sumă de 270 lei.

Prin hotărârea din 25 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,
acțiunea înaintată de ÎM „Orange Moldova” SA s-a respins, ca tardivă.

La 10 octombrie 2019, ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de avocatul
Rodica Ciofu, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului,
eșalonarea achitării taxei de stat, casarea hotărârii din 25 septembrie 2019 a
Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea
de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea
depusă de ÎM „Orange Moldova” SA cu privire la eșalonarea achitării taxei de stat,
nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării
cererii de apel motivate, precum și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 202,50
lei, fiindu-i acordat termen până la 21 noiembrie 2019, ora 09:00. S-a atenționat ÎM
„Orange Moldova” SA că în cazul în care va expedia cererea de apel motivată și bonul
de plată a taxei de stat prin alte mijloace, decât prin depunerea personală, urmează să

se asigure că acestea vor parveni la instanța de apel în termenul acordat. S-a explicat apelantei că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM „Orange Moldova” SA, din motivul că apelanta nu a prezentat în termenul acordat, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 202,50 lei.

La 23 decembrie 2019, ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de avocatul Corneliu Pascari, prin intermediul poștei electronice a declarat recurs împotriva încheierii din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, repunerea în termenul de prezentare a cererii de apel motivate și a taxei de stat, cu pronunțarea unei decizii de punere pe rol a cererii de apel.

Ulterior, la 26 decembrie 2019, ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de avocatul Corneliu Pascari, prin intermediul oficiului poștal a depus cererea de recurs pe suport de hârtie.

În motivarea recursului, ÎM „Orange Moldova” SA a invocat că la 21 noiembrie 2019, ora 16:53 de către avocatul Rodica Ciofu, prin intermediul poștei electronice a fost expediată cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

Recurenta a relatat că încheierea din 11 noiembrie 2019 a fost recepționată de secretarul ÎM „Orange Moldova” SA la 18 noiembrie 2019, însă avocatului Rodica Ciofu i-a fost transmisă la 21 noiembrie 2019, ora 15:00. Astfel, având în vedere termenii restrânși acordați de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor, a solicitat repunerea în termenul de prezentare a cererii de apel motivate și a taxei de stat, însă instanța de apel nu a luat în considerare circumstanțele menționate și a restituit cererea de apel.

Totodată, ÎM „Orange Moldova” SA a menționat că a fost în imposibilitate de a respecta termenul indicat de instanța de apel, deoarece acesta a fost foarte restrâns. A considerat că încheierea contestată este una ilegală, din motiv că contravine principiilor fundamentale ale legislației Republicii Moldova și a bunurilor moravuri internaționale.

Mai mult, recurenta a specificat că instanța de apel nu a acordat termen rezonabil părții apelante pentru a întreprinde acțiunile necesare pentru înlăturarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin scrisoarea nr. 23118 din 17 decembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 21 noiembrie 2019, fiind recepționată de ÎM „Orange Moldova” SA la 20 decembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d. 75).

Astfel, instanța de recurs constată că cererea de recurs depusă de ÎM „Orange Moldova” SA la 23 decembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, casată încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii cererii de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele dosarului rezultă că, la 29 iulie 2019, ÎM „Orange Moldova” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Coblov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 25 septembrie 2019 a respins ca tardivă acțiunea înaintată de ÎM „Orange Moldova” SA (f.d. 41, 49-50).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 octombrie 2019, ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de avocatul Rodica Ciofu, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, eșalonarea achitării taxei de stat, casarea hotărârii din 25 septembrie 2019 a Judecătoria Bălți, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În corespundere cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea depusă de ÎM „Orange Moldova” SA cu privire la eșalonarea achitării taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, precum și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 202,50 lei, fiindu-i acordat termen până la 21 noiembrie 2019, ora 09:00. S-a atenționat ÎM „Orange Moldova” SA că în cazul în care va expedia cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat prin alte mijloace, decât prin depunerea personală, urmează să se asigure că acestea vor parveni la instanța de apel în termenul acordat. S-a explicat apelantei că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 54-56).

Conform scrisorii de însoțire nr. 20503 din 12 noiembrie 2019, se atestă faptul că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa recurentei-apelante copia încheierii din 11 noiembrie 2019, prin care nu s-a dat curs cererii de apel (f.d. 57).

Instanța de recurs menționează că copia încheierii de a nu da curs cererii de apel a fost recepționată de ÎM „Orange Moldova” SA la 18 noiembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 58).

Prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM „Orange Moldova” SA, din motivul că apelanta nu a prezentat

în termenul acordat, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 202,50 lei (f.d. 59-61).

La caz, se mai constată că la 21 noiembrie 2019, ora 16:53, avocatul recurenteii prin intermediul poștei electronice a expediat în adresa instanței de apel, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, iar la 26 noiembrie 2019 cererea de apel a fost înregistrată la Curtea de Apel Bălți, pe suport de hârtie (f.d. 62-67).

Din conținutul încheierii recurate rezultă că restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței, dispuse prin încheierea din 11 noiembrie 2019, referitor la prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Echilibrul și caracterul rezonabil al termenelor judiciare reprezintă cerința unui proces echitabil care, pe de o parte, trebuie să fie suficient de mari pentru a permite realizarea efectivă a actelor procesuale și, în același timp, suficient de mici, pentru a nu permite tergiversarea examinării cauzei.

Sub acest aspect, instanța de recurs constată că este eronată soluția instanței de apel de restituire a apelului declarat de ÎM „Orange Moldova” SA, în situația în care art. 368 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, direct indică că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie primite spre examinare în mod efectiv.

La caz, se constată că încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de ÎM „Orange Moldova” SA numai la 18 noiembrie 2020 (f.d. 58). Astfel, apelanta având la dispoziție doar 3 zile pentru a înlătura neajunsurile menționate în încheierea din 11 septembrie 2019.

Drept urmare, instanța de recurs consideră că instanța de apel a acordat un termen insuficient apelantei pentru a depune cererea de apel motivată și a taxei de stat, mai cu seamă că adresa de corespondență a ÎM „Orange Moldova” SA este în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 75, et. 8, fapt ce poate genera acordarea unui termen mai mare pentru ca trimiterea poștală să fie înmănată destinatarului (f.d. 26, 46).

Astfel, luând în evidență circumstanțele cauzei, instanța de recurs consideră că termenul de 3 zile pe care l-a avut la dispoziție recurenta pentru depunerea cererii de apel nu este un termen rezonabil, fapt ce indică la netemeinicia încheierii din 21 noiembrie 2019 a instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor stabilite în încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 26 alin. (2) din Codul de procedură civilă, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția

în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Totodată, instanța de recurs reține că art. 26 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Din sensul normelor de drept citate se deduce că contradictorialitatea și egalitatea părților se asigură inclusiv prin acordarea unor termene rezonabile în realizarea efectivă a drepturilor procedurale, iar termenul de 3 zile pe care l-a avut dispoziție ÎM „Orange Moldova” SA nu este rezonabil și încalcă dreptul acesteia la un proces echitabil.

În susținerea acestei opinii se va remarca și faptul că dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, în jurisprudența sa constantă Înalta Curte a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

Distinct de cele relatate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de avocatul Corneliu Pascari, de a casa integral încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Orange Moldova” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Corneliu Pascari.

Se casează încheierea din 21 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Orange Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva lui Serghei Coblov cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu